

Muziek activiteiten

~ Muziek in de hulpverlening aan spelers met ADHD ~

Auteurs:

Ilona Quist & Adinda Westra

In opdracht van:

Martine van Garderen

MKD 'Trajectum' 'de Zevenster'

Buurtlaan Oost 62

3902 DB Veenendaal

Colofon

Adinda Westra & Ilona Quist

Begeleider: Gert Vierwind
Christelijke Hogeschool Ede
Oude Kerkweg 100
6717 JS Ede

Opdrachtgever: Martine van Garderen
‘Trajectum’ ‘de Zevenster’

Deze muziekactiviteiten zijn bedoeld voor intern gebruik binnen de instelling Trajectum, locatie ‘de Zevenster’.

‘Trajectum’ ‘de Zevenster’ ~ Buurtlaan Oost 62, 3902 DB, Veenendaal ~ T. 0318-524041 ~ F. 0318-529251 ~ www.Trajectum.nl ~ zevenster@Trajectum.nl
--

Inhoudsopgave

Inleiding	4
De structuur van de methodiek.....	5
Leerdoel 1	7
Activiteit: Berend Botje	8
Activiteit: Ik zoek een vriend.....	10
Activiteit: De boerderij van Berkelaar.....	12
Activiteit: Met trommel en trompet.....	14
Activiteit: Schipper mag ik overvaren?	16
Leerdoel 2	18
Activiteit: Waar is de grote tovenaar?	19
Activiteit: Ik speel met je mee	21
Activiteit: We moeten het samen doen	22
Activiteit: Zakdoekje leggen	24
Activiteit: Ik zou zo graag een ketting rijgen.....	27
Leerdoel 3	29
Activiteit: In een houten huisje	30
Activiteit: Ik voel wat ik voel	32
Activiteit: Sprookjes en verhaaltjes	34
Activiteit: De levende piano	36
Activiteit: Het regent het regent	37
Leerdoel 4	39
Activiteit: Lieveheersbeestje.....	40
Activiteit: Wat kun je met je handen, voeten, armen?	42
Activiteit: De trommel maakt mij wakker	44
Activiteit: Ik heb handen en voeten	46
Activiteit: Avond in het dorp.....	48
Activiteit: Strijkers en blazers.....	49
Bronvermelding	50

Inleiding

Dit verslag bevat de muziekactiviteiten die de PM'ers binnen de instelling Trajectum 'de Zevenster' kunnen gebruiken. De beschreven activiteiten zijn gebaseerd op de informatie die wij hebben onderzocht, vanuit de muziektherapie.

Allereerst zullen we de algemene structuur van de activiteiten beschrijven, waarin we kort omschrijven hoe de activiteiten zijn opgebouwd. De activiteiten zijn op basis van deze structuur opgebouwd.

De muziekactiviteiten zelf, zijn gesorteerd op de leerthema's van de kinderen. Achtereenvolgens gaat dat om de thema's: taal- en spraakontwikkeling, sociale vaardigheden, het uiten van emoties en tot slot de cognitieve ontwikkeling van de spelers.

In het dossieronderzoek – die wij vooraf aan deze activiteiten hebben gedaan – is gebleken dat een aantal kinderen weinig zelfvertrouwen hebben. Omdat muziekactiviteiten zelf invloed heeft op het gevoel van eigenwaarde van de spelers, hebben we hier niet specifiek activiteiten voor ontwikkeld. **Wel willen we de spelleaders vragen om de spelers zoveel mogelijk positieve feedback te geven, om het zelfvertrouwen van de spelers te vergroten. De feedback dient zoveel mogelijk beperkt te worden tot het leerthema, probeer daarbij zoveel mogelijk negatieve feedback te vermijden!**

Veel plezier en succes bij het uitvoeren van de activiteiten!

De structuur van de methodiek

Per activiteit – die gebruikt kan worden om een van de bovengenoemde leerdoelen te stimuleren – zal er een vaste structuur zijn. De structuur van de activiteiten die wij gekozen hebben, is gebaseerd op het vijfphasenmodel¹. Qua inhoud kunnen de verschillende fasen van elkaar verschillen, zo zal de evaluatiefase minder ingaan op de uitvoering van de methode zelf (en de daarbij horende samenwerking tussen de speleiders), maar meer op wat de activiteit teweeg gebracht heeft bij de kinderen, welke directe resultaten er behaald worden door het gebruik van muziek. Tevens zullen we de eerste fase, die de beginsituatie beschrijft, verwijderen uit het model. Deze fase is bedoeld voor de speleiders en aangezien zij de groep al goed kennen en dagelijks met de kinderen te maken hebben. Bovendien kunnen per week de programma's van de kinderen verschillen, waardoor er de ene week kinderen aanwezig zijn die de volgende week er niet zijn. De beschrijving van deze fase zou handig kunnen zijn wanneer speleiders te maken hebben met verschillende groepen die zij moeten begeleiden, maar dat is in deze setting niet het geval.

Hieronder staat kort het vijfphasenmodel uitgelegd, met per fase beschreven wat erin thuishoort.

1. De doelstelling

De doelstelling zal beschrijven wat de bedoeling is van een bepaalde activiteit. Allereerst worden de algemene doelstellingen beschreven, waarna de specifieke doelstellingen volgen. Wim ter Burg schrijft in zijn boek “meer met muziek” dat een activiteit vraagt om een doel. Dit is noodzakelijk om de resultaten van deze activiteit aan af te meten.

2. De strategie

De strategie beschrijft op welke manier de doelstelling behaald zal worden. De activiteiten zullen beschreven worden aan de hand van de volgende punten.

- Benodigdheden.
- Werkvorm.
- Opstelling.
- Tijd.
- Beschrijving.
- Variaties.

3. De uitvoering

Onder de uitvoering zullen we een aantal punten beschrijven, die de speleiders kunnen helpen bij de uitvoering van de activiteiten.

4. Aandachtspunten

Eventueel zullen we nog een aantal aandachtspunten beschrijven, die de speleiders in de gaten kunnen houden, tijdens het uitvoeren van een activiteit. Deze zullen enkel beschreven worden indien van toepassing.

¹ Vliet, A. van (1997) *Muziek Actief*, Baarn: Uitgeverij Intro. p. 187-188.

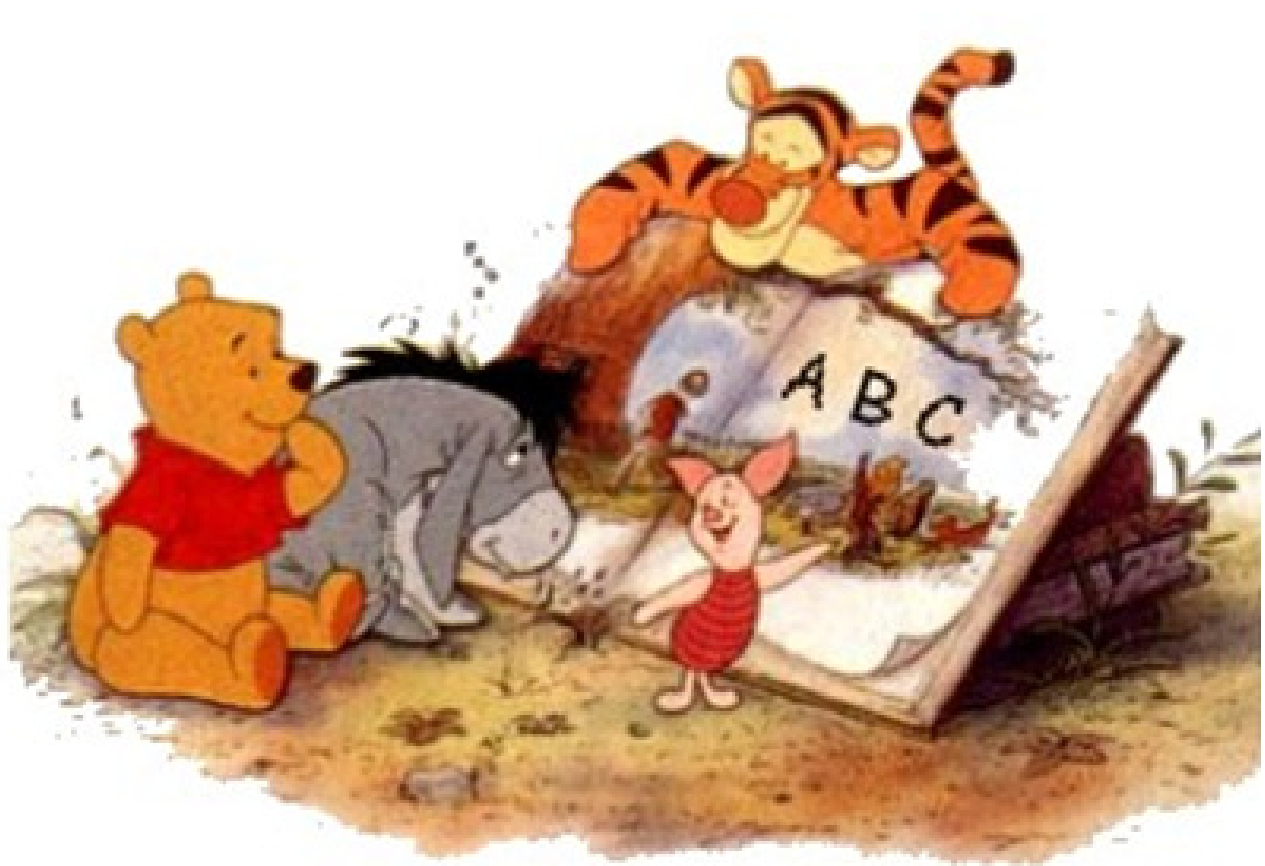
5. De evaluatie

De evaluatie bestaan uit vier vragen die de spelleiders per keer dat ze een activiteit uitgevoerd hebben, invullen. De volgende vragen zullen aan de orde komen:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Leerdoel 1

~ Taal- en spraakontwikkeling ~

Activiteit: Berend Botje

Doelstellingen

- Het doel van deze activiteit is om de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers te verbeteren, zodat de spelers zich verstaanbaar kunnen maken en zich begrepen voelen. In deze activiteit zal aandacht gegeven worden aan woordenschat, de articulatie en de intonatie.
- Wanneer er bij dit lied ook bewegingen worden uitgebeeld, wordt ook de motoriek gestimuleerd.
- Spelers leren tot zeven tellen.

Strategie:

Benodigdheden: Liedtekst, eventueel begeleidingsinstrument

Werkvorm: Zang

Opstelling: In een kring

Tijd: 5 tot 15 minuten

Berend Botje

Be-rend Bot - je ging uit va - ren met zijn schep - je naar Zuid - la - ren de
weg was recht de weg was krom nooit kwam Be - rend Bot - je weer-om
1 2 3 4 5 6 7 waar is Be - rend Bot - je ge - ble - ven hij
is niet hier hij is niet daar hij is naar A - me - ri - ka

Beschrijving:

- De spelleaders zingen het liedje twee keer voor.
- De spelleaders zingen een aantal korte fragmenten voor, de spelers zingen het na.
- De spelleaders zingen een regel waarvan het laatste woord ontbreekt. De medewerker vraagt aan de spelers of ze weten welk woord ontbreekt.
- De spelleaders en spelers zingen het lied een aantal keer in het geheel.

Variatie 1:

Als de spelers het liedje beheersen kunnen er gebaren gemaakt worden.

<i>varen:</i>	<i>maak een roeibeweging met de armen</i>
<i>recht:</i>	<i>arm recht vooruit steken</i>
<i>krom:</i>	<i>arm krom maken</i>
<i>tellen:</i>	<i>met behulp van je vingers</i>
<i>waar..... gebleven:</i>	<i>Armen spreidend omhoog, schouders ophalen</i>
<i>niet:</i>	<i>nee schudden met hoofd</i>

Variatie 2:

Verdeel de groep in tweeën, laat de ene groep het lied zingen. De andere groep mag klappen of het gebruik van trommels een ritme op het lied spelen. Elke groep krijgt een spelleider die het groepje begeleidt. De spelleider die het groepje met zingen begeleidt, zingt met de spelers mee en doet de gebaren voor. De spelleider die het groepje met het ritme begeleidt, klapt op de maat met het lied mee en vraagt de spelers eerst met haar mee te doen. Bij de herhaling van het lied, mogen ze zelf een ritme verzinnen.

Nadat het lied twee tot drie keer gezongen is, wisselen de groepen.

De uitvoering:

- Bij het aanleren van het lied, moeten de spelers weten op welke momenten ze heel goed moeten luisteren. Spreek met de spelers een teken af, waarneer zij stil moeten zijn en een teken wanneer ze mee mogen zingen.
- Let erop dat de tekst zo goed mogelijk uitgesproken wordt.
- Ga niet te lang door met het aanleren van een lied. Er mogen in het begin wel foutjes voorkomen.
- Het is belangrijk dat de spelers plezier hebben in het aanleren van een lied!

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Ik zoek een vriend

Doelstellingen:

- Het doel van deze activiteit is om de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers te verbeteren, zodat de spelers zich verstaanbaar kunnen maken en zich begrepen voelen. In deze activiteit zal aandacht gegeven worden aan woordenschat, de articulatie en de intonatie.
- De spelers laten ervaren hoe het is om contact te maken via het lichaam.
- De spelers leren initiatief nemen.
- Door de bewegingen wordt de motoriek gestimuleerd.

Strategie:

Benodigheden: Lied: 'We maken een kringetje'

Werkvorm: Zang, bewegen, vriendje zoeken

Opstelling: Spelers verdelen zich in de ruimte en blijven staan

Tijd: 5 tot 15 minuten

We maken een kringetje

We ma - ken een kring - e - tje van jong - ens en van mees - jes we
ma - ken een kring - e - tje van tra - la - la maak nu een
lui - ging maak nu een hoi - ging bij de
hand bij de hand pak je vriend - je bij de hand bij de hand bij de hand pak je
vriend - je bij de hand

Beschrijving:

- De spelers zitten of staan verspreid door de ruimte.
- De spelleider loopt tussen de spelers door en improviseert daarbij een liedje in de trant van: En ik ga nu lopen, lopen, lopen; en ik ga nu lopen en zoek een vriend.
- Zij loopt dan naar één van de spelers, geeft hem een hand en vraagt hem deze vast te houden.
- Samen lopen zij nu verder en zingen weer: En ik ga nu lopen, lopen, lopen; en ik ga nu lopen en zoek een vriend.

5. De spelleider probeert nu de speler te motiveren ook een vriendje te zoeken, die mee gaat lopen. Al doende breidt de slinger zich uit totdat alle spelers meedoen.
6. Het spel kan ook weer afgebouwd worden door de eerste speler achter de leider toe te zingen: Jij mag weer gaan zitten, zitten, zitten, jij mag weer gaan zitten op de stoel.
7. Daarna kan men het liedje 'We maken een kringetje van jongens en van meisjes' gezongen worden.
8. De spelers zijn ook nu verspreid in de ruimte, maar de spelleider vormt met een speler in het midden van de ruimte een klein kringetje. Na de regel 'pak je vriendje bij de hand' moet de speler die in het kringetje staat een vriendje erbij zoeken.
9. De kring wordt steeds groter tot alle spelers bij het spel betrokken zijn. De laatst bijgekomen speler gaat altijd op zoek naar een vriendje.

Variatie 1:

Als spelleider kun je beginnen met het zingen van het lied 'We maken een kringetje van jongens en van meisje'. Het is de bedoeling dat de spelers gaan meezingen en een kring gaan vormen.

Variatie 2:

Je kunt op bepaalde momenten gebaren maken tijdens het zingen die ook de spelers doen.

<i>Kringetje:</i>	<i>Een kring vormen</i>
<i>Tra la la:</i>	<i>In de handen klappen</i>
<i>Buiging:</i>	<i>Naar voren buigen</i>
<i>Hand:</i>	<i>Elkaar de hand geven</i>

De uitvoering:

- Bij het aanleren van het lied, moeten de spelers weten op welke momenten ze heel goed moeten luisteren. Spreek met de spelers een teken af, waarneer zij stil moeten zijn en een teken wanneer ze mee mogen zingen.
- Let erop dat de tekst zo goed mogelijk uitgesproken wordt.
- Ga niet te lang door met het aanleren van een lied. Er mogen in het begin wel foutjes voorkomen.
- Het is belangrijk dat de spelers plezier hebben in het aanleren van een lied!

Aandachtspunten:

- Welke speler heeft voorkeur voor wie?
- De bewegingen die gemaakt worden door de spelers, hoe zien die eruit? (voorbeeld houterig, soepel)
- Hoe bewegen de spelers zich in de ruimte?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: De boerderij van Berkelaar

Doelstellingen

- Het doel van deze activiteit is om de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers te verbeteren, zodat de spelers zich verstaanbaar kunnen maken en zich begrepen voelen. In deze activiteit zal aandacht gegeven worden aan woordenschat, de articulatie en de intonatie.
- De spelers leren ritmisch te spreken.

Strategie:

<u>Benodigheden:</u>	Liedtekst
<u>Werkvorm:</u>	Zang, tekst ritmisch uitspreken
<u>Opstelling:</u>	In een kring
<u>Tijd:</u>	5 tot 15 minuten

Lied: De boerderij van Berkelaar

De boerderij van Berkelaar 1

2) De stal daar in die boerderij
is 't huis van mamma koe
Ze heeft wel twintig kinderen,
die zeggen allen boe. | 3) En als het laat is in de nacht
dan gaan de lichtjes uit
En komt de grote olifant,
al met zijn lange snuit. |
|---|--|

Beschrijving:

- De speelleiders zingen het liedje twee keer voor.
- De speelleiders zingen een aantal korte fragmenten voor, de spelers zingen het na.
- De speelleiders zingen een regel waarvan het laatste woord ontbreekt. De medewerker vraagt aan de spelers of ze weten welk woord ontbreekt.
- De speelleiders en spelers zingen het lied een aantal keer in het geheel.

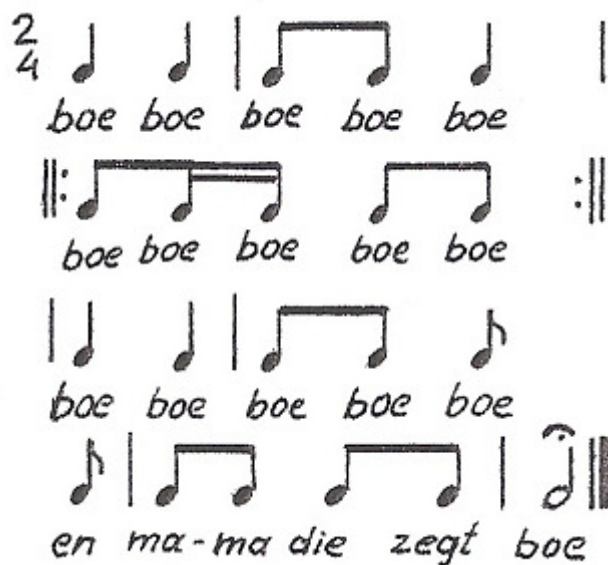
Variatie 1:

Nadat de spelers het lied kennen, kan de volgende variatie worden toegepast.

Nadat de spelers de eerste twee coupletten hebben gezongen wordt een stukje tekst aan de hand van verschillende ritmes door de speelleiders en spelers opgezegd.

De spelers zingen daarna het derde couplet. Daarna wordt er nog een stukje tekst ritmisch opgezegd.

Ritmes:

Na het derde couplet volgt:

De uitvoering:

- Bij het aanleren van het lied, moeten de spelers weten op welke momenten ze heel goed moeten luisteren. Spreek met de spelers een teken af, waarneer zij stil moeten zijn en een teken wanneer ze mee mogen zingen.
- Let erop dat de tekst zo goed mogelijk uitgesproken wordt.
- Ga niet te lang door met het aanleren van een lied. Er mogen in het begin wel foutjes voorkomen.
- Het is belangrijk dat de spelers plezier hebben in het aanleren van een lied!

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Met trommel en trompet

Doelstellingen

- a) Het doel van deze activiteit is om de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers te verbeteren, zodat de spelers zich verstaanbaar kunnen maken en zich begrepen voelen. In deze activiteit zal aandacht gegeven worden aan woordenschat, de articulatie en de intonatie.
- b) De spelers ervaren hoe het is om als leider te functioneren.
- c) Door de bewegingen wordt de motoriek gestimuleerd.
- d) De spelers oefenen met het spelen van een ritme.

Strategie:

<u>Benodigdheden:</u>	Liedtekst
<u>Werkvorm:</u>	Zang, tekst ritmisch uitspreken
<u>Opstelling:</u>	In een kring staan
<u>Tijd:</u>	5 tot 10 minuten

Lied: Met trommel en trompet:

*Met trommel en trompet,
Gaan wij een eind marcheren.
En wie dat nog niet kan,
Die moet dat dan maar leren
Rom bom bom,
Zo slaat de grote trom.
Ret tet tet,
Zo schettert de trompet.*

(Zie cd voor melodie)

Beschrijving:

1. De spelers zitten bij het aanleren van het lied in de kring.
2. De spelleiders zingen het liedje twee keer voor.
3. De spelleiders zingen een aantal korte fragmenten voor, de spelers zingen het na.
4. De spelleiders zingen een regel waarvan het laatste woord ontbreekt. De medewerker vraagt aan de spelers of ze weten welk woord ontbreekt.
5. De spelleiders en spelers zingen het lied een aantal keer in het geheel.
6. Als de spelers het lied kennen, krijgen zij de opdracht om in een rij te staan.
7. De spelleider gaat voorin de rij staan en de spelers en spelleiders zingen het lied.
8. De rij spelers stapt achter de spelleider aan in de maat.
9. Bij rom bom bom, klappen de spelers drie keer in de handen terwijl zij gewoon doorstappen.
10. Bij ret tet tet, doen de spelers een denkbeeldige schuiftrompet bij hun mond na.
11. Aan het einde van het lied staat iedereen stil.

Variatie 1:

Geef één of meerdere spelers een trommel, die zij mogen gebruiken wanneer rom bom bom gezongen wordt (op de maat). Geef één of meerdere spelers een trompet, fluit e.d. die zij mogen gebruiken wanneer ret tet tet (op de maat).

Variatie 2:

Laat de spelleider niet voorop lopen, maar kies een speler. De speler mag zelf een route kiezen om te lopen tijdens het lied.

Variatie 3:

Als de spelers laten zien dat zij op het goede moment kunnen klappen, ret tet tetten en stoppen, dan kan de spelleider ervoor kiezen om niet meer mee te doen en vanaf de kant te kijken of het lied lukt.

De uitvoering:

- Bij het aanleren van het lied, moeten de spelers weten op welke momenten ze heel goed moeten luisteren. Spreek met de spelers een teken af, waarneer zij stil moeten zijn en een teken wanneer ze mee mogen zingen.
- Let erop dat de tekst zo goed mogelijk uitgesproken wordt.
- Ga niet te lang door met het aanleren van een lied. Er mogen in het begin wel foutjes voorkomen.
- Het is belangrijk dat de spelers plezier hebben in het aanleren van een lied!

Aandachtspunten:

- Let erop dat de spelers niet tegen elkaar aanlopen.
- Wanneer de spelers het moeilijk vinden om gelijktijd te lopen en te zingen, laat de spelers dan op hun plaats stappen.
- Als de spelers aan het einde van het lied niet stil gaan staan, roep dan na het zingen van de 'schuiftrumpet' duidelijk HO of STOP!
- Zodra de leider te ver vooruit loopt, ga dan naast de leider meestappen en geef de paslengte aan.

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Schipper mag ik overvaren?

Doelstellingen

- a) Het doel van deze activiteit is om de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers te verbeteren, zodat de spelers zich verstaanbaar kunnen maken en zich begrepen voelen. In deze activiteit zal aandacht gegeven worden aan woordenschat, de articulatie en de intonatie.
- b) Door de bewegingen wordt de motoriek gestimuleerd.
- c) Door deze activiteit leren de spelers de opdrachten van medespelers accepteren.
- d) Door deze activiteit wordt het motorisch geheugen geactiveerd.
- e) Door deze activiteit leren de spelers een direct 'bewegings' antwoord op de vraag te geven.

Strategie:

<u>Benodigdheden:</u>	Liedtekst
<u>Werkvorm:</u>	Zang en beweging
<u>Opstelling:</u>	Spelers staan voor een 'muur'
<u>Tijd:</u>	10 tot 15 minuten

Lied: Schipper mag ik overvaren?

Beschrijving:

1. Zorg dat je twee muren tegenover elkaar hebt staan. Laat de spelers tegen de muur aan staan.
2. Zet één speler in het midden neer.
3. De spelers tegen de muur zingen dan:
Schipper mag ik overvaren, ja of nee?
Moet ik dan een cent betalen, ja of nee?
De speler in het midden mag dan beslissen of de kinderen over mogen varen en of ze een cent moeten betalen. Is dat zo, dan mag de speler in het midden zeggen hoe ze dan naar de overkant moeten gaan. (dat kan zijn: rennen, lopen, huppelen, springen, rollen, kruipen, enz.)
4. De speler in het midden, moet dat dan ook doen en moet proberen een andere speler te tikken. Als hij getikt is, dan komt deze in het midden en begint het opnieuw.
5. Hoeven de spelers geen cent te betalen, dan mogen ze gewoon naar de overkant lopen, zonder dat ze getikt worden.

Variatie 1:

Laat de spelers in plaats van huppelen, springen en rennen, dieren nadoen.

De uitvoering:

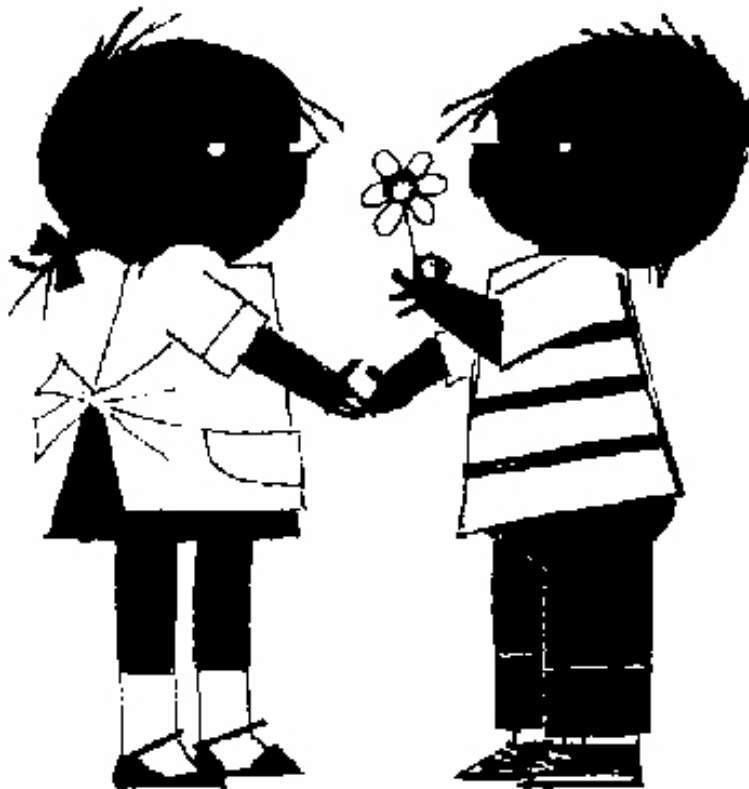
- Er mag niet worden gebotst of hard aan het touw getrokken worden, waardoor anderen gehinderd of afgeremd worden.
- De nodige voorzichtigheid in acht nemen!

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Leerdoel 2

~ Sociale Vaardigheden ~

Activiteit: Waar is de grote tovenaar?

Doelstellingen:

- a) Het doel van deze activiteit is om het vertrouwen van de spelers in zijn omgeving te vergroten.
- b) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd om de ruimte te verkennen.
- c) Door deze activiteit leren de spelers gericht te luisteren.
- d) Door deze activiteit wordt de communicatie bevorderd.
- e) Door deze activiteit wordt de fantasie geprikkeld.

Strategie:

Benodigdheden: Lantaarn, ruimte waar spelers zich kunnen verstoppen

Werkvorm: Zang, verstoppen, zoeken

Opstelling: De spelers zitten aan tafel

Tijd: 5 tot 15 minuten

Lied: Waar is de grote tovenaar?

Beschrijving:

1. De spelers zitten aan tafel en zingen samen met de spelleiders het bovenstaande lied.
2. Één van de spelers moet even de ruimte uit, waar het spel gespeeld wordt.
3. Een andere speler is de tovenaar en mag zich verstoppen in de ruimte.
4. De speler die even weg was komt terug en mag de lantaarn vasthouden.
5. De speler met de lantaarn zoekt naar de tovenaar. *Ondertussen zingen de overige spelers het lied net zolang tot de tovenaar is gevonden.*
6. Als de tovenaar is gevonden mag een andere speler tovenaar zijn of de tovenaar zoeken.

De uitvoering:

- Het kind wat uit de ruimte gaat waar het spel gespeeld wordt kan eventueel door één van de spelleaders begeleid worden.
- Er kan ook gekozen worden om het kind te blinddoeken in plaats van uit de ruimte te laten gaan. Let hierbij wel op dat blinddoeken angst kunnen veroorzaken.
- Het is belangrijk om erop te letten dat de spelers aan tafel het lied blijven herhalen zodat zij niet te veel 'lege tijd' krijgen en de zoekende speler gemotiveerd blijft om de tovenaars te vinden.
- Zodra de tovenaars gevonden zijn kunnen de spelers een applausje geven.

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelers) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Ik speel met je mee

Doelstellingen:

- a) Het doel van deze activiteit is om de spelers te leren kiezen.
- b) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd om samen te werken.
- c) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd om contact te maken met medespelers.

Strategie:

Benodigdheden: Diverse instrumenten, van alles twee stuks

Werkvorm: Gebruiken van instrumenten, samen spelen

Opstelling: Spelers zitten op een stoel

Tijd: 10 tot 15 minuten

Beschrijving/ uitvoering:

1. De spelers zitten met de rug tegen een muur op een stoel. In de ruimte staan twee aan twee dezelfde instrumenten opgesteld, bijvoorbeeld twee klokkenspellen, twee trommels, twee triangels. Er zijn voldoende instrumenten aanwezig om te kunnen kiezen.
2. De spelleider loopt tussen de instrumenten door en laat enkele instrumenten horen.
3. Hij nodigt nu een speler uit en spoort hem ertoe aan ook op één van de instrumenten te gaan spelen. Dit wordt enkele malen met dezelfde speler herhaald, daarna komt een ander aan de beurt.
4. Als blijkt dat de spelers voldoende vertrouwd zijn met de situatie, wordt nogmaals aan een speler gevraagd bij een voorkeur instrument te gaan staan. De spelleider moet in de vorige ronde genoteerd hebben welke instrumenten voor welke speler favoriet zijn. Staat nu de eerste speler bij het klokkenspel, dan nodigt de spelleider de speler uit die in de vorige ronde de voorkeur gaf aan dit instrument. De spelers proberen nu samen te spelen.
5. De spelleider tracht zo een aantal duo's te vormen. Die spelen nu samen of binnen een groter geheel.

Aandachtspunten:

- Welke spelers domineren in het duo en welke ook in het totaal?
- Bij welke spelers is de leidende en volgende rol in de keuze van het instrument zichtbaar?
- Als twee spelers die de voorkeur voor hetzelfde instrument hebben en dus een duo vormen, samen gaan spelen, klikt het dan 'pedagogisch' ook?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?

Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: We moeten het samen doen

Doelstellingen:

- a) Het doel van deze activiteit is om de spelers te laten samenwerken.
- b) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd in de fantasie en in beweging.

Strategie:

Benodigdheden: Een dik lang touw (ongeveer 25 meter), muziek, cd-speler

Werkvorm: Bewegen

Opstelling: Spelers zitten op een stoel

Tijd: 10 tot 15 minuten

Beschrijving:

1. De spelers staan in een kring en houden allen het touw vast.
2. De spelleider vraagt de spelers wat er zoal met het touw gedaan kan worden. Je kunt eraan trekken, eroverheen stappen, het boven je hoofd houden, heel laag houden en je kunt ermee lopen.
3. Er wordt nu een rondje gelopen, allen houden het touw vast en staan op een afstand van ongeveer vier meter van elkaar. De spelleider loopt voorop.
4. Zet de muziek aan als stimulans bij het bewegen. Een speler gaat voorop lopen. Eerst loopt de groep weer in het rond, maar daarna mag de leider allerlei vrije figuren lopen, de rest moet volgen. Vervolgens loopt een tweede speler voorop, totdat allen een keer de leiding hebben gehad.
5. De spelers kunnen nu ook door elkaar gaan lopen. Dan moet het touw goed vastgehouden worden en men zal moeten 'meegeven' met de bewegingen van het touw, maar het is verboden elkaar echt mee te trekken! Heel goed rekening houden met elkaar dus! Er kunnen nu allerlei figuren ontstaan, daarop ligt de nadruk.

Uitvoering:

- Er mag niet worden gebotst of hard aan het touw getrokken worden, waardoor anderen gehinderd of afgeremd worden.
- De nodige voorzichtigheid in acht nemen!
- De voorkeur voor muziekgenre tijdens deze activiteit is klassiek.
- Door muziek te gebruiken is de kans groot dat er door de spelers nieuwe bewegingen met het touw en lichaam bedacht.

Aandachtspunten:

- Welke spelers vertonen echt initiatief?
- Hoe reageren de anderen daarop?
- Hoe staat het met de agressie binnen de groep?

Variatie 1:

Verdeel de spelers in twee groepen (laat de spelers eventueel zelf kiezen). Geef beide groepen een lang touw, waar zij vast aan moeten houden. Zet de muziek aan en laat van elke groep een speler voorop lopen. De leiders mogen allerlei figuren lopen, de rest moet volgen. Het is belangrijk dat de groepen elkaar niet hinderen, maar ze mogen wel samenwerken en zo figuren maken.

Aandachtspunten:

- Welke spelers domineren in het duo en welke ook in het totaal?
- Bij welke spelers is de leidende en volgende rol in de keuze van het instrument zichtbaar?
- Als twee spelers die de voorkeur voor hetzelfde instrument hebben en dus een duo vormen,
- samen gaan spelen, klikt het dan 'pedagogisch' ook?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Zakdoekje leggen

Doelstellingen:

- a) Het doel van deze activiteit is om de spelers te leren kiezen.
- b) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd om de ruimte te verkennen.
- c) Door deze activiteit wordt de communicatie bevorderd.
- d) Door deze activiteit wordt de fantasie geprikkeld.
- e) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd om contact te maken met medespelers.

Strategie:

Benodigdheden: Liedtekst, zakdoek, ruimte om in een kring te zitten en te kunnen verstoppert

Werkvorm: Zang, verstoppert, zoeken

Opstelling: De spelers zitten in een kring

Tijd: 10 tot 15 minuten

Lied: Zakdoekje leggen

Zakdoekje leggen

Niemand zeggen

Kukeleku zo kraait de haan

Twee paar schoenen heb ik aangedaan

Een van stof en een van leer

Hier leg ik mijn zakdoekje neer

(Als het kind met de zakdoek de zakdoek achter iemand heeft gelegd wordt het volgende gezongen)

Kijk voor je...

Kijk achter je...

Wie hem vindt, die mag me pakken

Beschrijving:

1. De spelers zitten in een kring.
2. Eén speler loopt buiten om de kring heen. Hij of zij heeft een zakdoekje in de hand.
3. De spelers in de kring zingen het liedje "zakdoekje leggen niemand zeggen". De spelers hebben hun hoofd voorovergebogen, zodat ze niet kunnen zien waar de zakdoeklegger is.
4. Aan het eind van het lied legt de speler het voorwerp achter een andere speler dat in de kring zit.
Dan wordt het volgende gezongen: *Kijk voor je... Kijk achter je...*
De speler, bij wie het voorwerp ligt, staat op en probeert de zakdoeklegger te tikken. Dat moet voordat de zakdoeklegger om de kring is gelopen en weer op zijn of haar eigen plaats is gaan zitten.
5. Het spel eindigt als de zakdoeklegger getikt wordt of op zijn eigen plaats gaat zitten.
6. De speler die de zakdoek heeft gekregen, is de nieuwe zakdoeklegger.

De uitvoering:

- De nodige voorzichtigheid in acht nemen!
- Let erop dat de zakdoek niet telkens achter dezelfde speler gelegd wordt.

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Ik zou zo graag een ketting rijgen

Doelstellingen

- Het doel van deze activiteit is om de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers te verbeteren, zodat de spelers zich verstaanbaar kunnen maken en zich begrepen voelen. In deze activiteit zal aandacht gegeven worden aan woordenschat, de articulatie en de intonatie.
- Door middel van deze activiteit wordt de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers gestimuleerd, met als doel dat de spelers zich verstaanbaar kunnen maken en zich begrepen voelen. In deze activiteit zal aandacht gegeven worden aan woordenschat, de articulatie en de intonatie.
- De spelers ervaren hoe het is om in canon te zingen.

Strategie:

<u>Benodigdheden:</u>	Liedtekst
<u>Werkvorm:</u>	Zang, canon
<u>Opstelling:</u>	In een kring staan
<u>Tijd:</u>	5 tot 10 minuten

Lied: 'Zou zo graag een ketting rijgen:

'k Zou zo graag een ketting rijgen

F F Dmi7 Bb F/A

'k Zou zo graag een ket-ting rij-gen, maar ik kon de draad niet krij-gen,

F/A F/A Bb Am7 Bb/D F/C C7 F

ha, ha, Vic-to-ri-a, ha, ha, Vic-to-ri-a.

Beschrijving:

- De spelers zitten aan tafel.
- De spelers zitten bij het aanleren van het lied in de kring.
- De spelleaders zingen het liedje twee keer voor.
- De spelleaders zingen een aantal korte fragmenten voor, de spelers zingen het na.
- De spelleaders zingen een regel waarvan het laatste woord ontbreekt. De medewerker vraagt aan de spelers of ze weten welk woord ontbreekt.
- De spelleaders en spelers zingen het lied een aantal keer in het geheel.
- De groep spelers wordt in tweeën gedeeld, beide groepen krijgen een spelleader.
- Het lied wordt in canon gezongen. De eerste groep begint met zingen.
- De tweede groep valt in na de regel: 'maar ik kon de draad niet krijgen'.
- De spelers zingen het lied een aantal keren.

Uitvoering:

- Bij het aanleren van het lied, moeten de spelers weten op welke momenten ze heel goed moeten luisteren. Spreek met de spelers een teken af, waarneer zij stil moeten zijn en een teken wanneer ze mee mogen zingen.
- Let erop dat de tekst zo goed mogelijk uitgesproken wordt.
- Ga niet te lang door met het aanleren van een lied. Er mogen in het begin wel foutjes voorkomen.
- Het is belangrijk dat de spelers plezier hebben in het aanleren van een lied!
- Tijdens het zingen van canon is het belangrijk dat de spelleaders beide meezingen, ter ondersteuning voor de kinderen.
- Spreek met de spelers duidelijk af wanneer zij het lied moeten inzetten, gebruik hierbij een duidelijk teken.

Variatie 1:

De spelleader gaat in het midden van de kring staan. Het lied wordt door de spelleader en spelers gezongen. Tijdens het zingen van het lied zoekt de spelleader een speler uit, die hem een hand geeft en mee gaat lopen. Op deze manier wordt er een ketting gevormd.

Het lied wordt herhaald tot alle kinderen in een rij hand in hand lopen.

De uitvoering:

- Bij het aanleren van het lied, moeten de spelers weten op welke momenten ze heel goed moeten luisteren. Spreek met de spelers een teken af, waarneer zij stil moeten zijn en een teken wanneer ze mee mogen zingen.
- Let erop dat de tekst zo goed mogelijk uitgesproken wordt.
- Ga niet te lang door met het aanleren van een lied. Er mogen in het begin wel foutjes voorkomen.
- Het is belangrijk dat de spelers plezier hebben in het aanleren van een lied!

Aandachtspunten:

- Een canon is een lied waarbij de ene partij na de andere dezelfde melodie zingt en steeds herhaalt waardoor er meerstemmigheid ontstaat.
- Voor spelers is het in het begin moeilijk om canon te zingen, het is belangrijk dat zij naar hun eigen spelleader luisteren.

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleaders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Leerdoel 3

~ Uiten van emoties ~

Activiteit: In een houten huisje

Doelstellingen:

- Het doel van deze activiteit is om te luisteren naar een verhaaltje met een liedje, waarbij een appel gedaan wordt op de emotie van de spelers.
- Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd in hun creativiteit en expressie.

Strategie:

Benodigdheden: Verhaal, spulletjes die het verhaal kunnen verlevendigen, lied

Werkvorm: Verhaal, zang, uitbeelden

Opstelling: Kring

Tijd: 10 tot 15 minuten

Lied:

Verhaal:

op een dag in de zomer was het heel mooi weer.
Jan en Marie gingen naar het bos.
in het bos stond een klein houten huisje en daar woonde oma Greet.
Jan en Marie waren erg nieuwsgierig.
Ze keken stiekem door een raam naar binnen.
Daar zagen ze oma Greet slapen op haar stoel.
Haar handen lagen op haar schoot.
Ze had haar breiwerk op de tafel gelegd.
Op de tafel stond ook een witte platte doos.
Marie zei: Jan daar bij die doos beweegt wat.
en ja hoor, Jan zag het ook.
Sst, zei Jan, er zit een gat in de doos.
Kijk daar komt wat uit.
Ze zagen een muis met een groot stuk taart in zijn mond.
Marie zij: ik ken daar een liedje over.
En ze zong het liedje, net zolang tot Jan het ook kende.
(zing het bovenstaande lied)

Oma Greet werd er wakker van.
En de muis liep met volle mond naar zijn eigen holletje.

Beschrijving:

1. De spelleiders leren het bovenstaande liedje aan de spelers.
2. Het bovenstaande verhaaltje wordt door een medewerker voorgelezen.
3. Er worden vier spelers uitgekozen die het bovenstaande verhaaltje mogen uitbeelden.
4. Het verhaaltje wordt nogmaals verteld, de vier spelers proberen het verhaaltje uit te beelden.
1 speler is Jan
1 speler is Marie
1 speler is oma Greet.
1 speler is de muis
5. De spelers zingen indien wordt aangegeven in het verhaal een aantal keren het lied.
6. Na het verhaal worden de beurten gewisseld en begint het spel opnieuw.

Variatie 1:

Bedenk een ander verhaal of lees uit een boek een verhaal voor. Verdeel de groep in tweeën. De ene groep zal het verhaal door middel van drama uitbeelden. De andere groep doet dit met behulp van muziekinstrumenten.

Variatie 2:

Geef alle deelnemers een muziekinstrument. Laat de spelers met deze instrumenten het verhaal uit beelden.

De uitvoering:

- In het begin zal het voor de spelers moeilijk zijn om een verhaal uit te beelden. Help de spelers hierbij, je kunt dit bijvoorbeeld doen door zelf met het kind mee te spelen.
- Stimuleer de spelers om het verhaaltje uit te beelden op hun manier.

Aandachtspunt:

- Waar denken de spelers aan als zij het verhaal horen?

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Ik voel wat ik voel

Doelstellingen:

- a) Het doel van deze activiteit is om uitdrukking te geven aan gevoelens, dus om de expressie te stimuleren.

Strategie:

Benodigheden: Diverse instrumenten, diverse illustraties waaruit blijheid, boosheid en verdriet wordt opgeroepen.

Werkvorm: Spelers beelden verschillende emoties uit

Opstelling: In de kring of aan tafel

Tijd: 5 tot 10 minuten

Beschrijving:

1. De spelers zitten in een kring.
2. De spelleider heeft plaatjes bij zich waaruit duidelijk blijheid, verdriet en boosheid spreekt.
3. De spelleider laat de spelers het plaatje 'blij' zien. De spelers mogen op de instrumenten laten horen hoe zij uitdrukking geven aan deze emotie. De feestelijkheid wordt nog versterkt door allerlei uitingen van vrolijkheid: trommelen, hoerageroep, met vuisten op tafel trommelen.
4. De spelleider laat de spelers het plaatje 'boos' zien. De spelers mogen op de instrumenten laten horen hoe zij uitdrukking geven aan deze emotie. De boosheid wordt versterkt door boos kijken, door de instrumenten lelijk, vals en hard te laten klinken, door boos op de tafel te slaan.
5. De spelleider laat de spelers het plaatje 'verdriet' zien. De spelers mogen op de instrumenten laten horen hoe zij uitdrukking geven aan deze emotie. Het verdriet wordt versterkt door zacht te praten, verdrietig te kijken. De muziek klinkt wat somber.
6. Het eind is altijd feest en vrolijkheid.

Variatie 1:

De spelers krijgen allemaal een instrument.

De spelers proberen op verschillende manieren op het instrument te spelen (hierbij kun je denken aan hard, zacht spelen etc.)

De spelleider leest het volgende verhaaltje voor, De spelers mogen wanneer de spelleider dit aangeeft het verhaal vertolken met hun instrument.

Verhaal:

Ik loop door een groot bos.

Het is stil.

De zon schijnt lekker en de wind waait een klein beetje.

(instrumenten laten horen)

De bomen ruisen.

(instrumenten laten horen)

En de vogels zingen een vrolijk liedje.

(instrumenten laten horen)

Ik voel me heel blij en gelukkig.

Maar wat gebeurt daar?
Oei, ik voel ineens een druppel in mijn nek.
(instrumenten laten horen)
En o, het wordt heel donker.
Het gaat nu heel hard regenen.
(instrumenten laten horen)
Ik word kletsnat en koud.
Bah, wat een akelig gevoel!
Het gaat waaien, het gaat stormen.
(instrumenten laten horen)
Hoor ik het nu onweten?
(instrumenten laten horen)
Het bliksemt
(instrumenten laten horen)
Ik ben een beetje bang en loop hard naar huis.
Daar is mijn huis.
Ik ga snel naar binnen en droog me af.
(instrumenten laten horen)
Ik krijg iets warmes te drinken.
Nu word ik vanzelf weer lekker warm.
(instrumenten laten horen)
In huis is het gezellig.
Ik ben niet bang meer.
(instrumenten laten horen)
Hier is het fijn.
Ik voel mij rustig.
(instrumenten laten horen)

De uitvoering:

- Misschien is het mogelijk om aan te sluiten bij de stemming van het moment. Als de Spelers boos zijn, kan men langzaam proberen om naar een wat vrolijker klimaat toe te werken.
- Dit spel kan ook individueel gespeeld worden.
- Er kunnen na afloop van het spel wat ontspanningsoefeningen gedaan worden of er kan rustige muziek gedraaid worden.

Aandachtspunt:

- Is de speler gevoelig voor de verschillende stemmingen?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Sprookjes en verhaaltjes

Doelstellingen:

- a) Het doel van deze activiteit is om uitdrukking te geven aan gevoelens, dus om de expressie te stimuleren.
- b) Het doel van deze activiteit is om de creativiteit van de spelers te bevorderen.
- c) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd in hun creativiteit en expressie.
- d) Door deze activiteit worden de spelers gestimuleerd om hun concentratievermogen te vergroten.

Strategie:

Benodigdheden: Twee spelleaders, Een triangel, een trommel, (een tamboerijn)

Werkvorm: Spelers beelden verschillende emoties uit

Opstelling: In een rijtje

Tijd: 10 tot 15 minuten

Beschrijving:

1. De spelers zitten in een rijtje op een stoel voor de spelleaders, tussen de spelers en hen liggen de instrumenten. Verdeel de groep in twee kleine groepjes (niet meer dan 3 spelers per groep)
2. Spelleider 1 vertelt het volgende verhaaltje:
Er waren eens twee instrumenten, de ene hete Tri, de andere Trom (hij stelt ze spelend voor). Op een zekere dag zei Tri tegen Trom: Ik lig hier maar te liggen en niemand speelt met mij, ik ga maar eens een eindje wandelen. Spelleider 1 pakt de triangel en geeft 1 van zijn (groepje) spelers het slagstaafje en onder het zingen van de tekst: 'Ik wil gaan wandelen' (de spelleider bedenkt zelf een eenvoudig melodietje bij deze tekst) loopt hij samen met de spelers een route door de ruimte.
3. Wanneer hij bij een plekje is aangekomen waar de triangel 'verborgen' kan worden, zingt hij: 'Ik ben moe en ik wil gaan slapen.'
4. Spelleider 2 gaat nu met het verhaal verder:
'Trom zegt: Wat duurt het lang voordat Tri terugkomt van zijn speurtocht. Ik geloof dat ik maar eens ga zoeken.'
5. Spelleider 2 pakt de trom en geeft een stok aan 1 van zijn spelers. Onder het zingen van de tekst: 'Tri waar ben je?' (de spelleider bedenkt zelf een eenvoudig melodietje bij deze tekst) lopen zij samen een route door de ruimte.
6. Plotseling horen ze Tri, want de 'verborgen' spelleider en speler 1 spelen nu op de triangel.
7. Spelleider 2 stopt en zegt: 'Luister, ik hoor wat!' hij tikt samen met zijn spelers op de trom en wacht even af. Dan hoort hij 'in de verte' Tri antwoorden. Al vraag en antwoord spelend zoeken ze Tri op. Als ze elkaar vinden geeft dat de nodige vreugde.
8. Ze vormen een optocht en ponder het zingen van: 'En we gaan nu weer naar huis en iedereen komt thuis' gaan ze (via omwegen) terug naar hun plaats.

Variatie 1:

Deze variatie wordt gespeeld met 3 spelleaders. De groep wordt verdeeld in 3 kleine groepjes. De spelers zitten in een rijtje op een stoel voor de spelleaders, tussen de spelers en hen liggen de instrumenten.

Spelleider 1 vertelt het volgende verhaaltje:

Er waren eens drie instrumenten, de ene hete Tri, de andere Tam en de derde Trom (hij stelt ze spelend voor). Op een zekere dag zei Tri tegen Tam en Trom: Ik lig hier maar te liggen en niemand speelt met mij, ik ga maar eens een eindje wandelen. Spelleider 1 pakt de triangel en geeft de speler het slagstaafje en onder het zingen van de tekst: 'Ik wil gaan wandelen' (de spelleider bedenkt zelf een eenvoudig melodietje bij deze tekst) loopt hij samen met de speler een route door de ruimte.

Wanneer hij bij een plekje is aangekomen waar de triangel 'verborgen' kan worden, zingt hij: 'Ik ben moe en ik wil gaan slapen.'

Spelleider 2 gaat nu met het verhaal verder:

'Tam zegt tegen Trom: Wat duurt het lang voordat Tri terugkomt van zijn wandeling. Ik geloof dat ik hem maar eens ga opzoeken.'

Spelleider 2 pakt de tamboerijn, geeft een stok aan de tweede speler en onder het zingen van de tekst: 'Tri, Tri waar ben je?' (Spelleider 2 bedenkt zelf een eenvoudig melodietje bij deze tekst) loopt hij samen met de speler een route door de ruimte. Ze kunnen Tri zogenaamd niet vinden en aankomen 'op een verborgen plekje' waar de Tamboerijn verstopt kan worden, zingt hij: 'Ik ben moe en wil gaan slapen.'

Spelleider 2 en de speler verstoppen zich.

Spelleider 3 gaat nu verder met het verhaal: 'Trom zegt: Wat duurt het lang voordat Tam terugkomt van zijn speurtocht. Ik geloof dat ik maar eens ga zoeken.'

Spelleider 3 pakt de trom en geeft een stok aan de derde speler. Onder het zingen van de tekst: 'Tri en Tam waar zijn jullie?' (de spelleider bedenkt zelf een eenvoudig melodietje bij deze tekst) lopen zij samen een route door de ruimte.

Plotseling horen ze Tri, want de 'verborgen' spelleider en speler 1 spelen nu op de triangel. Spelleider 3 stopt en zegt: 'Luister, ik hoor wat!' hij tikt samen met de speler op de trom en wacht even af. Dan hoort hij 'in de verte' Tri antwoorden. Al vraag en antwoord spelend zoeken ze Tri op. Als ze elkaar vinden geeft dat de nodige vreugde.

De beide spelleiders gaan met hun spelers weer op zoek door de ruimte naar Tam. Tam laat zich horen en na een vraag en antwoordspel vindt er een weerzien plaats, dat voor de nodige vreugde zorgt.

Ze vormen een optocht en ponder het zingen van: 'En we gaan nu weer naar huis en iedereen komt thuis' gaan ze (via omwegen) terug naar hun plaats.

De uitvoering:

- De spelers zijn gevoelig voor de sfeer (spanning in dit geval), het is belangrijk dat de spelleiders deze oproepen door woord- en stemgebruik (intonatie en degelijke) maar vooral gebaren.

Aandachtspunt:

- Is de speler gevoelig voor de verschillende stemmingen?
- Welke spelers voelen de sfeer goed aan en welke niet?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?

4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: De levende piano

Doelstellingen

- Het doel van deze activiteit is om de spelers te activeren en te laten ontspannen.
- Door middel van deze activiteit ervaren de spelers het verschil tussen hard en zacht.

Strategie:

Benodigdheden: Verschillende instrumenten

Werkvorm: bespelen van instrumenten

Opstelling: In een rij naast elkaar

Tijd: 5 tot 10 minuten

Beschrijving:

- De spelers zitten in een rij naast elkaar.
- De spelleider geeft de eerste speler een instrument waar zacht op gespeeld kan worden en aan de laatste speler in de rij geeft hij een bekken of een ander instrument waar hard op gespeeld kan worden.
- De eerste speler wordt gevraagd zijn instrument eens te laten horen. Op dezelfde wijze komt nu de speler met de bekken aan de beurt.
- De tweede speler in de rij krijgt nu bijvoorbeeld twee slaghoutjes en de voorlaatste speler een handtrom. Het spel herhaalt zich als bij 2, 3 en 4.
- We gaan nu door bij de 3 en proberen de keuze van de instrumenten en de manier van speler te bereiken, dat het hard en zacht contrast steeds kleiner wordt.
- De spelleider kan nu op verschillende manieren gebruik maken van 'de levende piano' om contrasten en overgangen te accentueren, bijvoorbeeld via aanwijzingen met de hand.

De uitvoering:

- Kies instrumenten, die qua volume nogal contrasteren.
- Het is belangrijk dat de spelleider van tevoren de mogelijkheden van het instrument goed uitprobeert.
- Het werkt heel goed wanneer de spelleider hier al improviserend een liedje bij zingt waarin de naam van de speler, het instrument en het begrip 'zacht' wordt genoemd: Jan speelt op de triangel en die klinkt heel zacht.

Aandachtspunt:

- Werd de opdracht begrepen?

De evaluatie

- Hoe reageren de spelers op muziek?
- Welke interventies slaan aan en welke niet?
- Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
- Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Het regent het regent

Doelstellingen:

- Het doel van deze activiteit is om te spelers uitdrukking te laten geven aan dynamiek (hard en zacht), dus om de expressie te stimuleren.
- Door deze activiteit leren de deelnemers om actief met de activiteit bezig te zijn, maar ook te ontspannen.
- Het doel van deze activiteit is om de creativiteit van de spelers te bevorderen.
- Door deze activiteit wordt de spraak- en taalontwikkeling gestimuleerd.

Strategie:

Benodigdheden: Liedtekst, verhaaltje

Werkvorm: Spelers zingen en beelden regen uit

Opstelling: Aan tafel

Tijd: 10 tot 15 minuten

Lied: Het regent het regent

Beschrijving:

- De speelleiders zingen het liedje twee keer voor.
- De speelleiders zingen een aantal korte fragmenten voor, de spelers zingen het na.
- De speelleiders zingen een regel waarvan het laatste woord ontbreekt. De medewerker vraagt aan de spelers of ze weten welk woord ontbreekt.
- De speelleiders en spelers zingen het lied een aantal keer in het geheel.

Variatie 1:

- De speelleider houdt een gesprekje over de regen.
Wat is een plensbui? En hoe klinkt deze?
Hoe klinkt een zacht regenbuitje?
Allen proberen de verschillende geluiden uit. Dat kan met de handen. Regent het hard, of zacht, of er tussenin?
- Allen laten het nu regenen met de handen:
Eerst zacht: Heel licht en snel met de vingertoppen op de tafel trommelen.
Wat harder: Met de vlakke hand op de bovenbenen slaan.
Hard: Met de vlakke hand op de tafel slaan.
Wat zachter: Met de vlakke hand op de bovenbenen slaan.
Zacht: Heel licht en snel met de vingertoppen op de tafel trommelen.

Variatie 2:

Een speler geeft aan hoe hard het regent.

De uitvoering:

- De spelleider geeft aan hoe hard het regent.
- Bij het aanleren van het lied, moeten de spelers weten op welke momenten ze heel goed moeten luisteren. Spreek met de spelers een teken af, waarneer zij stil moeten zijn en een teken wanneer ze mee mogen zingen.
- Let erop dat de tekst zo goed mogelijk uitgesproken wordt.
- Ga niet te lang door met het aanleren van een lied. Er mogen in het begin wel foutjes voorkomen.
- Het is belangrijk dat de spelers plezier hebben in het aanleren van een lied!

Aandachtspunt:

- Welke spelers verliezen zich in het dynamische spel en kunnen daardoor niet ophouden?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Leerdoel 4

~ Cognitieve ontwikkeling ~

Activiteit: Lieveheersbeestje

Doelstellingen

- Het doel van deze activiteit is om via waarneming en het opdoen van ervaringen, de logica en verbanden van dingen te ontdekken. Het concentratievermogen en doorzettingsvermogen spelen hierbij een grote rol.
- Door deze activiteit leren de spelers tellen.
- Door deze activiteit leren de spelers hun geheugen trainen.
- Door deze activiteit wordt de taal- en spraak ontwikkeling van de spelers gestimuleerd.

Strategie:

<u>Benodigdheden:</u>	Liedtekst, plaatjes lieveheersbeestjes
<u>Werkvorm:</u>	Zang en tellen
<u>Opstelling:</u>	Spelers zitten aan tafel
<u>Tijd:</u>	15 tot 10 minuten

Lied: Lieveheersbeestje

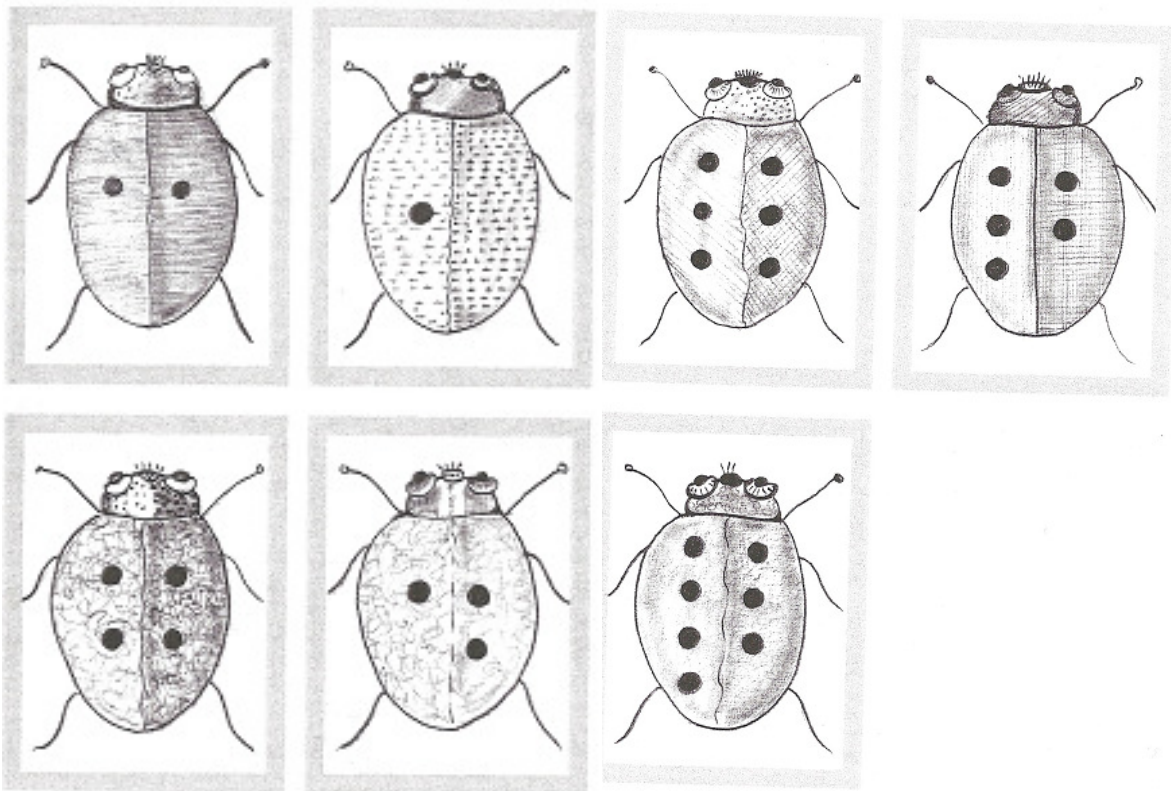
Lieveheersbeestje

Beschrijving:

- De kaarten worden omgekeerd uitgelegd.
- De spelleider wijst één speler aan die een kaart mag kiezen.
- De spelleider pakt de kaart op en toont hem aan de spelers.
- Het lied wordt gezongen en de speler die de beurt heeft, mag zeggen hoe oud het lieveheersbeestje is.
- Daarna legt de spelleider de kaart weer omgekeerd neer op dezelfde plaats.
- Het lied wordt opnieuw gezongen.
- Een andere speler krijgt nu de beurt.
- De speler die de beurt nu heeft moet eerst uit het geheugen opnoemen, wie de vorige speler was en welke kaart de vorige speler heeft aangewezen.
- Daarna mag de speler een kaart kiezen.
- Ga verder vanaf nummer 3.

Kaarten:

De uitvoering:

- Als blijkt dat de spelers het moeilijk vinden om te vertellen wie de vorige kaart had en hoeveel stippen het lieveheersbeestje had, mag je natuurlijk helpen.
- Het is belangrijk om de spelers positief aan te moedigen.

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Wat kun je met je handen, voeten, armen?

Doelstellingen:

- Het doel van deze activiteit is om de spelers te leren, een direct 'bewegings' antwoord op een vraag te geven.
- Door deze activiteit wordt het motorisch geheugen geactiveerd.
- Door deze activiteit leren de spelers tekstimprovisatie toe passen.
- Door deze activiteit wordt de motoriek van de spelers gestimuleerd, met name de armen en de benen.

Strategie:

Benodigheden: Eventueel 1 instrument bijvoorbeeld: gitaar, trommel, fluit

Werkvorm: Zang en tekst uitbeelden

Opstelling: Kring

Tijd: 5 tot 10 minuten

Lied: Je handen

Je handen

- 2) Je voeten, je voeten, wat kun je daarmee doen?
Zeg sta(m)p maar met je voeten. Dat kun je met voeten doen!
- 3) Je armen ... Zeg draai maar met je armen ...
- 4) Je benen ... Zeg loop maar met je benen ...

Beschrijving:

- De medewerkers zingen het lied een aantal keren voor de kinderen.
- De medewerkers leren de kinderen het bovenstaande lied aan.
- In de tekst wordt beschreven welke opdracht de kinderen krijgen om uit te voeren.
Handen: de kinderen klappen in hun handen
Voeten: de kinderen stampen met hun voeten
Armen: de kinderen zwaaien met hun armen
Benen: de kinderen lopen.

Variatie 1:

Wat kun je nog meer met je handen, voeten, armen, benen, hoofd, vingers etc. doen? Je kunt hierop een tekstimprovisatie baseren.

Variatie 2:

Als de spelers het lied goed kennen, neurie dan het lied en vraag of de spelers alleen de bewegingen doen op de melodie.

De uitvoering:

- Indien mogelijk, begeleid een medewerker het lied met een instrument, deze is bedoeld ter ondersteuning bij de kinderen.
- Let op de inzet en het einde van de bewegingen en het lied.
- Het spel kan ook zittend uitgevoerd worden. Let dan op het begin en het eind van de stapbeweging.

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: De trommel maakt mij wakker

Doelstellingen

- a) Het doel van deze activiteit is om via waarneming en het opdoen van ervaringen, de logica en verbanden van dingen te ontdekken. Het concentratievermogen en doorzettingsvermogen spelen hierbij een grote rol.
- b) Het doel van deze activiteit is om te de spelers te activeren en laten ontspannen door ritme.
- c) Door deze activiteit wordt de taalontwikkeling gestimuleerd.
- d) Door deze activiteit wordt de structuur bevorderd.
- e) Door deze activiteit leren de spelers de opdrachten van de spelleaders accepteren.

Strategie:

Benodigdheden: Handtrom

Werkvorm: Bewegen, ontspannen

Opstelling: Spelers liggen in een kring op hun rug

Tijd: 5 tot 10 minuten

Beschrijving/ uitvoering:

1. De spelers gaan in een kring op hun rug liggen. De voeten zijn naar het midden gericht. De spelleader staat in het midden met de handtrom.
2. Na een korte stilte speelt de spelleader heel zacht op de trom, terwijl hij met een zachte stem zegt of zingt: ga maar zitten.
3. Nu speelt de spelleader harder, met meer kracht, en ook het ritme is dynamischer. De spelleader zegt of zingt: klap maar mee.
4. De spelleader gaat harder op de handtrom slaan en zegt of zingt: Ga maar staan en klap en stamp.
5. Nu worden de bewegingen weer afgebouwd, de sterkte van de trom neemt af, alleen klappen, gaan zitten, gaan liggen, stilte....

Variatie 1:

Als de spelers het bovenstaande spel beheersen, kun je het spel iets moeilijker maken. Dit kun je als volgt doen:

1. De spelers liggen in een kring op de buik, de handen en armen naar voren gestrekt, de hoofden naar het midden gericht. De spelleader staat in het midden met een handtrom.
2. Na een korte stilte geeft de spelleader een instructie: als ik zacht op de trommel ga spelen, trek je je handen naar je toe, maar ze blijven plat op de vloer liggen.
3. De spelleader speelt, de spelers voeren de instructie uit.
Stilte...
4. Instructie: als ik harder ga spelen, ga je op je knieën zitten.
5. De spelleader voert het volume en ritme op, de spelers voeren de instructie uit.
Stilte...
6. Instructie: als ik nog harder ga spelen, ga je staan en strek je je armen uit, geef elkaar een hand.
7. De spelleader voert volume en ritme nog meer op, de spelers voeren de instructie uit.
Stilte...

Muziekactiviteiten voor kinderen met ADHD

8. Instructie: als ik zachter ga spelen, laat je elkaar los en ga je weer knielen.
9. De spelleider speelt, de spelers voeren de instructie uit.
Stilte...
10. Instructie: Als ik nog zachter ga spelen, ga je weer op je buik liggen en strek je je handen
weer naar voren.
11. De spelleider speelt nu van zacht tot zeer zacht tot stilte. De spelers voeren de instructie uit.
Stilte...
12. Er kan nu opnieuw worden begonnen, zonder instructies, maar wel met de nodige stilte
pauzes.

Aandachtspunten:

- Begrijpen de spelers de opdracht?
- Wordt de speler beïnvloed door het trommelspel?
- Laat de speler zich leiden door de sterkte van het trommelspel?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Ik heb handen en voeten

Doelstellingen

- a) Het doel van deze activiteit is om via waarneming en het opdoen van ervaringen, de logica en verbanden van dingen te ontdekken. Het concentratievermogen en doorzettingsvermogen spelen hierbij een grote rol.
- b) Door deze activiteit wordt de oog-hand-voetcoördinatie verbeterd.
- c) Door deze activiteit oefenen spelers met tempo en maat.
- d) Door deze activiteit leren de spelers de opdrachten van de spelleaders accepteren.

Strategie:

Benodigdheden: Melodie liedje: Een, twee, drie, vier hoedje van papier

Werkvorm: Bewegen, zang

Opstelling: In een kring

Tijd: 5 tot 10 minuten

Beschrijving:

1. De spelers zitten in een kring op een stoel.
2. De spelleader gaat de spelers toezingen en tot beweging uitlokken.
Een, twee, drie, vier, klap eens mee, klap eens mee.
Een, twee, drie, vier, klap eens met mij mee.
Als je dan niet klappen kunt,
Als je dan niet klappen kunt.
Een, twee, drie, vier,
Stamp dan maar met mij mee.
3. Idem 1 en 2. De spelleader zingt het volgende liedje en doet voor.
Een, twee, drie, vier,
Zwaai eens mee, zwaai eens mee.
Een, twee, drie, vier,
Zwaai eens met mij mee.
Als je dan niet zwaaien kunt,
Als je dan niet zwaaien kunt,
Een, twee, drie, vier,
Wiebel met mij mee. (de benen langs de stoel laten bungelen, wiebelen)
4. Idem 1 en 2. De spelleader vraagt nu de spelers te gaan staan. Zij zingt en doet voor.
Een, twee, drie, vier,
Draai eens mee, draai eens mee.
Een, twee, drie, vier,
Draai eens met mij mee (de spelers draaien hun handen boven hun hoofd, handpalmen voor, handpalmen achter)
Als je dan niet draaien kunt,
Als je dan niet draaien kunt.
Een, twee, drie, vier,
Spring maar met mij mee.
5. Het spel wordt moeilijker gemaakt door het tempo te verhogen.

Variatie 1:

Laat één speler zelf bedenken welke bewegingen de andere spelers moeten maken.

Variatie 2:

Laat de kinderen met het lied meezingen.

De uitvoering:

- Als de spelleider ziet dat een speler de opdracht moeilijk vind, doe de opdracht nog eens in een langzaam tempo voor.

Aandachtspunt:

- Welke spelers hebben de opdracht goed begrepen?

De evaluatie:

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Avond in het dorp

Doelstellingen

- a) Het doel van deze activiteit is om de structuur van de muziek te beleven.
- b) Het doel van deze activiteit is om via waarneming en het opdoen van ervaringen, de logica en verbanden van dingen te ontdekken. Het concentratievermogen en doorzettingsvermogen spelen hierbij een grote rol.
- c) Door deze activiteit leren de spelers reageren en bewegen op muziek.

Strategie:

Benodigdheden: muziekfragment: Avond in het dorp

Werkvorm: Luisteren naar muziek

Opstelling: Begin in een kring, daarna kun je de gehele ruimte gebruiken

Tijd: 15 tot 10 minuten

http://www.pabomeppel.nl/audio/html/audiofiles_pabo.html

Beschrijving:

1. De spellers vormen een kring.
2. De spelleaders zetten de muziek aan.
3. Laat de spelers eerst vrij bewegen en kijk wat er gebeurt, speel daarop in. (De vorm van dit muziekstuk is A -B -A -B -A, waarbij A langzaam is en B snel.)
4. In het kader van een bepaald onderwerp kunnen de spelleaders beelden bij de muziek bedenken, bijvoorbeeld bij de langzame muziek opkomende zon, ritselende blaadjes, een rups e.d. Bij de snelle muziek zouden je kunnen denken aan vlinders, mieren, elfjes e.d.

Variatie 1:

De groep kan in tweeën gesplitst worden waarbij de ene helft door middel van bewegingen reageert op het ene muziekje en de andere helft van de groep op het andere muziekje.

De uitvoering:

- De spelers mogen tijdens de muziek vrij in de ruimte rondlopen. Als dit te moeilijk voor hen is, kun je elkaar een hand geven en op die manier bewegen.
- Je kunt er ook voor een ander muziekstuk kiezen.
- Het is belangrijk om de spelers positief aan te moedigen.

De evaluatie

1. Hoe reageren de spelers op muziek?
2. Welke interventies slaan aan en welke niet?
3. Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
4. Wat vonden jullie (spelleaders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Activiteit: Strijkers en blazers

Doelstellingen

- Het doel van deze activiteit is om kennis op te doen over de klankkleurverschillen van de muziek en deze te ervaren.
- Het doel van deze activiteit is om via waarneming en het opdoen van ervaringen, de logica en verbanden van dingen te ontdekken. Het concentratievermogen en doorzettingsvermogen spelen hierbij een grote rol.
- Door deze activiteit leren de spelers reageren en bewegen op muziek.

Strategie:

Benodigdheden: Muziekfragment: Sinfonia uit Salomon, Bourree en hornpipe – G. F. Händel

Werkvorm: Luisteren naar muziek, bewegen

Opstelling: Vrije ruimte

Tijd: 5 tot 10 minuten

Beschrijving:

- Verdeel de groep in twee groepen. Iedere groep krijgt een spelleider:
groep 1 loopt bij het horen van de strijkers;
groep 2 bij het horen van de blazers.
- Bij tuttipassages (alle instrumenten samen) lopen allen.

Variatie 1:

Laat de groepen een binnen- en buitenkring vormen. Alles gezichten zijn naar het midden gericht en de spelers houden elkaars handen vast.

Als de spelers van de buitenkring blazers horen spelen gaan zij rond tegen de klok in lopen.

Als de spelers van de binnenkring strijkers horen spelen lopen zij rond met de klok mee.

Bij tuttipassages gaan beide kringen rond.

De uitvoering:

- Zorg voor voldoende bewegingsruimte voor de spelers.
- Deze activiteit is waarschijnlijk vrij moeilijk voor de spelers, het is daarom belangrijk dat je als spelleider goed voorbereid bent! Luister zelf eerst een aantal keren naar het muziekfragment.
- Het is belangrijk om de spelers positief aan te moedigen.

De evaluatie

- Hoe reageren de spelers op muziek?
- Welke interventies slaan aan en welke niet?
- Zie je verschil in hoe de spelers begonnen met het muziekkwartiertje en hoe ze eindigen?
- Wat vonden jullie (spelleiders) van het uitvoeren van de muziekactiviteit?

Bronvermelding

De muziekactiviteiten zijn overgenomen uit de volgende bronnen:

Eisden, W. v. (2009, April 14).

www.vaneisden.nl.

Geraadpleegd op Mei 4, 2009,

van <http://www.vaneisden.nl/html/muzieklessen.html>

Activiteit: Avond in het dorp

Activiteit: Strijkers en blazers

Gref v d/ Tjalsma

Bewegingsonderwijs in het speellokaal

Uitgeverij: 't Web, een netwerk rond-om bewegen

Activiteit: Met trommel en trompet (blz. 266)

Grunsvan v (2000, November).

www.party-kids.nl

Geraadpleegd op Mei, 4, 2009,

Van <http://www.party-kids.nl/traktatie.asp?intCategorie=2&intNummer=1726>

Activiteit: Schipper mag ik overvaren

www.kennisnet.nl. (sd).

Geraadpleegd op Mei 4, 2009,

van <http://www.kennisnet.nl/po/leerkracht/vakken/muziek/kinderliedjes/>

Activiteit: Zakdoekje leggen

Activiteit: Ik zou zo graag een ketting rijgen

Activiteit: Het regent het regent

Kruis, W. v. (1996).

Kom op, we gaan zingen!

Baarn: Uitgeverij Intro.

Activiteit: De boerderij van Berkelaar (blz. 76)

Activiteit: Waar is de grote tovenaars (blz. 45)

Activiteit: In een houten huisje (blz. 53)

Activiteit: Lieveheersbeestje (blz. 88)

Activiteit: Wat kun je met je handen, voeten, armen (blz. 37)

Wijck v/ Hulsegge, I. J. (1985).
Spelend omgaan met muziek.
Nijkerk: Uitgeverij Intro.

Activiteit: Ik zoek een vriend (blz. 55)
Activiteit: Ik speel met je mee (blz. 80)
Activiteit: We moeten het samen doen (blz. 86)
Activiteit: Ik voel wat ik voel (blz. 66)
Activiteit: Sprookjes en verhaaltjes (blz. 62)
Activiteit: De levende piano (blz. 70)
Activiteit: De trommel maakt mij wakker (blz. 41)
